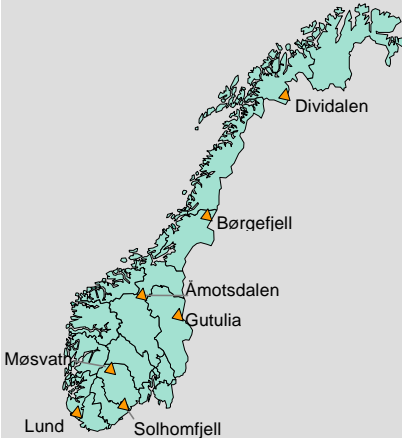

Program for
naturovervåking

Naturovervåking i Lund – resultater 2009

Hvor foregår naturovervåkingen?

Program for terrestrisk naturovervåking

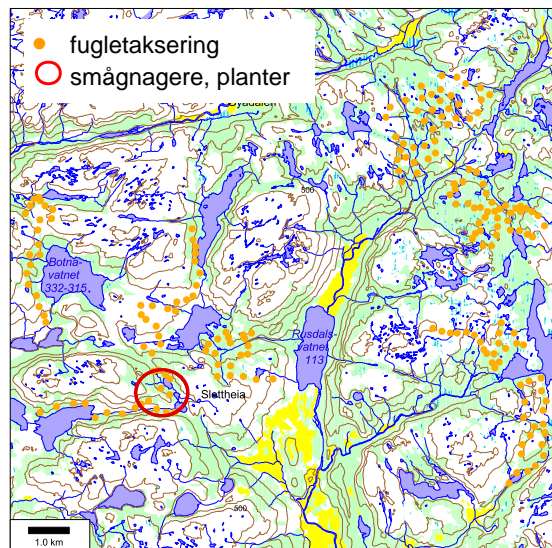
- overvåking av planter og dyr i vanlig norsk skog og fjell
- startet i 1990
- foregår i 7 områder
- organisert av Direktoratet for naturforvaltning (DN)
- gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Mål for naturovervåkingen

- gi grunnlag for å bedømme langsiktige endringer i naturen
- påvise utviklingstendenser over tid og geografiske forskjeller
- på et tidlig tidspunkt oppdage effekter av menneskelig påvirkning på økosystemer og artsmangfold
- skille menneskeskapt endringer fra naturlige variasjoner

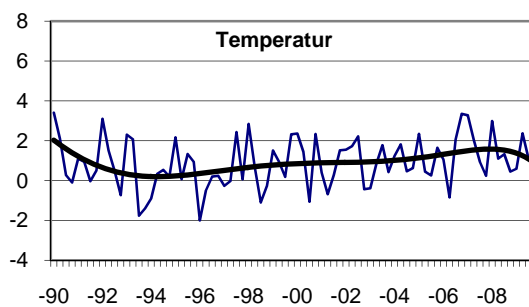
Kontaktpersoner

- NINA: Erik Framstad (erik.framstad@nina.no)
- DN: Reidar Hindrum (reidar.hindrum@dirnat.no)

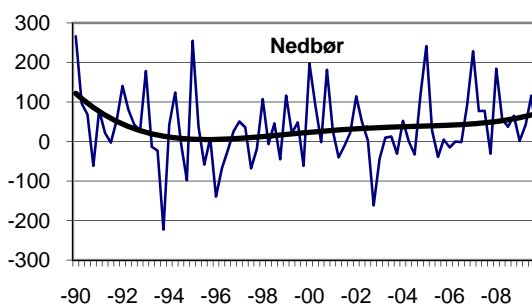
Tydelige effekter av mildere klima og pågående nitrogennedfall på vegetasjonen

- Sterk framgang for moser siden 1996 skyldes trolig mildere og fuktigere høster
- Framgang for de nitrogenelskende artene blåtopp og smyle; tilbakegang for noe basekrevende arter
- Økt dekning og mindre skade på lav på bjørkestammer siden 1991
- Sterk økt dekning av alger skyldes trolig nitrogennedfall
- Middels ungeproduksjon for kongeørn i 2009, men enda bedre produksjon i flere tidligere år
- Nedgang i produksjon og bestand for ryper
- Antall registrerte spurvefugl litt redusert i 2005-09
- Svarthvit fluesnapper med svært god produksjon i det meste av perioden
- Smågnagere viste litt oppgang i bestanden etter bunn i 2008

Litt mildere og fuktigere klima enn normalt i overvåkingsperioden

Gjennomsnittlig avvik i månedsmiddeltemperatur (°C) fra 30-årsnormalen (1961-90) pr kvartal fra desember 1989 til november 2009. Verdier over 0 viser økt temperatur.

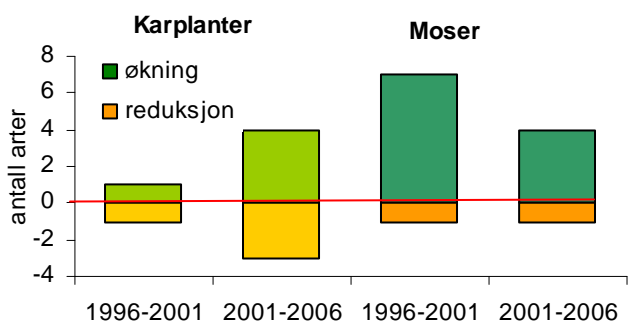

Gjennomsnittlig avvik i månedsnedbør (mm) fra 30-årsnormalen (1961-90) pr kvartal fra desember 1989 til november 2009. Verdier over 0 viser økt nedbør.

Resultater for overvåkningsområdet i Lund i 2009

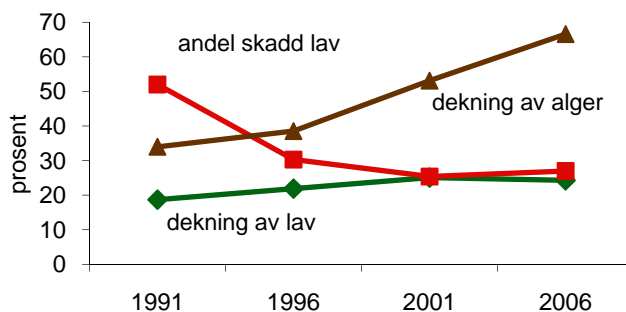
Sterk framgang for moser

- antallet registrerte plantearter er nokså lavt, men økning for moser har økt totalen fra 69 til 71

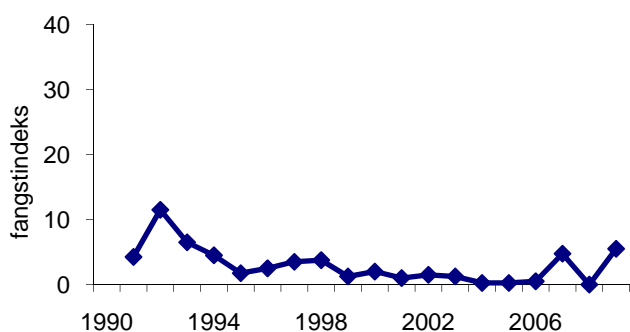
Forbedret tilstand for lav på bjørketrær

- reduksjon i andel skadd lav siden 1991
- litt økt dekning av lav, men kraftig økt algebegroing

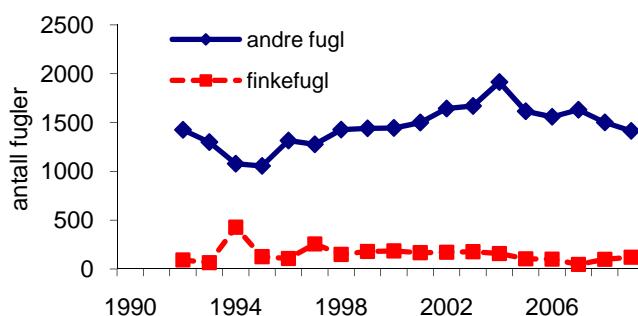
Lav bestand for smågnagere det meste av perioden

- men oppgang til middels bestand etter bunnår i 2008

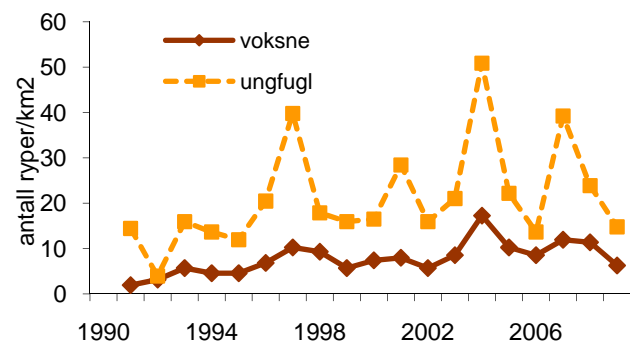
26 arter av spurvefugl observert i 2009

- gradvis økning for andre arter enn finkefugl de siste årene, men nedgang siden 2004

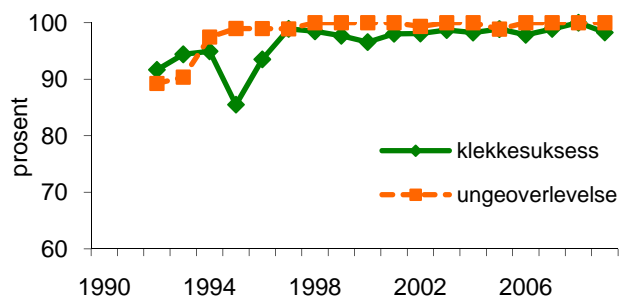

Redusert bestand for ryper i 2009

- og fortsatt nedgang i produksjonen etter topp i 2007

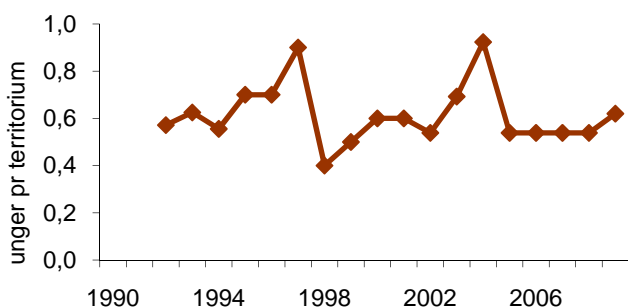

God ungeproduksjon for svarthvit fluesnapper

Fortsatt middels ungeproduksjon for kongeørn i 2009

- men bra produksjon flere tidligere år

Tidligere hekking ved varmere vår

- men ingen tydelig trend mot tidligere vår i perioden

